Dosarul nr.3-3083/2023
2-23121720-12-3-27102023-1

HOTĂRÎRE
În numele Legii

31 octombrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău sediul Centru
Instanța compusă din:
Preşedinte şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii
grefier Burghelea Diana

judecînd în şedinţă publică cauza civilă intentată de către Moldovan Vasile împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, privind anularea răspunsului nr. 14-02-378 din 14.08.2023, repararea prejudiciului moral în mărime de ***** lei,

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces.

Moldovan Vasile s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, privind anularea răspunsului nr. 14-02-378 din 14.08.2023, repararea prejudiciului moral în mărime de ***** lei.

În motivarea cererii a invocat în fapt că la data de 14.07.2023, prin intermediul poştei electronice, a expediat în adresa Inspecţiei pentru Protecţia Mediului Căuşeni contestaţia în baza prevederilor art.448 din Codul Contravenţional al Republicii Moldova, împotriva ordonanţei/deciziei/hotărîrii prin care a fost pornit în privinţa sa materialul contravenţional parvenit de la Inspectoratului pentru Protecția Mediului (în continuare IP) Căuşeni nr.34/29-4308 din data de 22.06.2023 pe elementele constitutive ale contravenţiei prevăzute de art. 110 alin. 5 Cod Contravenţional, prin care a solicitat anularea ordonanţei/deciziei/hotărîrii prin care a fost pornit în privinţa sa materialul contravenţional parvenit de la IP Căuşeni nr.34/29-4308 din data de 22.06.2023 pe elementele constitutive ale contravenţiei prevăzute de art. 110 alin. 5 Cod Contravenţional şi încetarea procesului contravenţional parvenit de la IP Căuşeni nr.34/29-4308 din data de 22.06.2023 pornit în privinţa sa pe elementele constitutive ale contravenţiei prevăzute de art. 110 alin. (5) Cod Contravenţional, anularea citaţiei nr. 14/02-299 din 03.07.2023, întocmită de agentul constatator din cadrul Inspecţiei pentru Protecţia Mediului Căuşeni, Gogu Alexandr, prin care a fost citat pentru data de 17.07.2023, la ora 09:30, în incinta Inspecţiei pentru Protecţia Mediului Căuşeni, unde se va examina materialul contravenţional parvenit de la IP Căuşeni nr.34/29-4308 din data

de 22.06.2023 pornit în privinţa sa pe elementele constitutive ale contravenţiei prevăzute de art. 110 alin. 5 Cod Contravenţional.

Indică că conform art.448 alin.(4) din Codul Contravenţional al Republicii Moldova, contestaţia împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenţionale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenţei teritoriale, care a examinat cauza. În cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii, agentul constatator expediază contestaţia şi dosarul cauzei contravenţionale în instanţa de judecată competentă.

Menționează că prin răspunsul nr. 14-02-378 din 14.08.2023 a şefului Inspecţiei pentru Protecţia Mediului Căuşeni, i s-a refuzat în expedierea contestaţiei în instanţa de judecată competentă - Judecătoria Căuşeni, astfel, a fost încălcat dreptul său privind accesul liber la justiţie, garantat de art.20 alin.(1) din Constituţia Republicii Moldova, care prevede că orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.

Prin urmare solicită Moldovan Vasile împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, privind anularea răspunsului nr. 14-02-378 din 14.08.2023, repararea prejudiciului moral în mărime de ***** lei.

În ședința de judecată, reclamantul Moldovan Vasile reiterînd circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei a solicitat admiterea integrală a acțiunii.

În ședința de judecată reprezentantul autorității publice pîrîte Inspectoratului pentru Protecția Mediului, a susținut referința depusă solicitînd respingerea ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată.

Competența jurisdicțională material-teritorială. Condițiile de admisibilitate.

Analizând substanța și natura actului administrativ contestat, precum și luând în considerare localizarea sediului autorității publice care a desfășurat activitatea administrativă contestată, în virtutea art. 191 alin. (1) și art. 196 din Codul administrativ se constată competența materială și teritorială a Judecătoriei Chișinău în examinarea acțiunii de contencios administrativ dedusă judecății.

De asemenea, exigențele legale cu privire la admisibilitatea acțiunii au fost respectate de către reclamant, în special condițiile ce vizează termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ și procedurii prealabile reglementate de art. 162-169, 189, 208, 209 din Codul administrativ.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamant în promovarea drepturilor și intereselor lor legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că acesta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni.

Primo, răspunsul Inspectoratului pentru Protecția Mediului nr. 14-02-378 din 14.08.2023, reprezintă un act administrativ individual defavorabil în accepțiunea art. 11

alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, prin urmare este susceptibil controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Secundo, cu referire la procedura prealabilă, instanța remarcă că, acesta a fost respectată de către reclamant.

Tertio, în acțiunea de contencios administrativ și în cadrul ședințelor de judecată, partea reclamantă a revendicat încălcarea, prin activitatea administrativă efectuată de către autoritatea publică pârâtă, a unor drepturi în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Quatro, totodată, **nu** există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; **nu** există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată **nu** se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În acest sens, temeiuri de inadmisibilitate nu au fost identificate de către instanța de judecată, ceea ce impune incursiunea în fondul cauzei deferite judecății.

Aprecierea instanței de judecată. Cadrul normativ pertinent.

Audiind explicațiile părților, analizând cumulul probelor prezentate, sub aspectul admiterii sau respingerii cererii înaintate, în raport cu specificul pricinii, instanța de judecată consideră că, acțiunea urmează a fi *respinsă*, din următoarele considerente.

În conformitate cu ***art. 2 alin. (2) din Codul administrativ***, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În concordanță cu ***art. 3 din Codul administrativ***, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În corespundere cu ***art. 6 din Codul administrativ***, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu ***art. 10 alin. (1) din Codul administrativ***, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul

de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit ***art. 11 din Codul administrativ***, actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestaţiilor materiale sau băneşti este un act administrativ individual prin care o astfel de prestaţie se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

În acord cu ***art. 16 din Codul administrativ***, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform ***art. 21 din Codul administrativ***, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În consonanță cu ***art. 22 din Codul administrativ***, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform ***art. 30 din Codul administrativ***, autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. Autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situaţiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situaţii în care, în condiţiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

În acord cu ***art. 165 din Codul administrativ***, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei. Daca autoritatea publică nu soluţionează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului.

Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în

termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiţiei.

Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată şi fără obligaţia de a respecta un termen.

Conform ***art. 206 din Codul administrativ***, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare);

d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin.(1), cu excepţia situaţiei când se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

În conformitate cu ***art. 225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ***, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Circumstanțele de fapt ale cauzei.

Se reține din materialele cauzei și explicațiile părților că la data de 22.06.2023 în cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului (în continuare IPM) Căuşeni a fost înregistrat materialul în Registru de evidenţă a înştiinţărilor referitoare la infracţiuni şi incidente al Inspectoratului de Politie Căuseni cu nr. 2514 din 21.06.2023.

Astfel, din materialele remise s-a constatat că reclamantul Moldovan Vasile care deţine în arendă iazul (bazin acvatic) pe terenul cu nr. cadastral 2701018241, a evacuat neautorizat apa din iaz, iar în privinţa acestuia de către IPM Căuşeni în baza materialelor remise conform competenţei, a fost intentată cauza contravenţională pe elementele constitutive ale contravenţiei prevăzute de art.110 alin.(5) Cod Contravenţional.

Ulterior, instrumentând cauza contravenţională, de către agentul constatator al IPM Căuşeni, a fost transmisă citaţia lui Vasile Moldovan nr.284 din 23.06.2023, prin care a fost citat pentru data de 03.07.2023 la sediul IPM Căuşeni în vederea întreprinderii

acţiunilor procedurale pe marginea cazului (citaţia fiind recepţionată la data de 28.06.2023 conform avizului poştal).

În rezultat, la data 30.06.2023 în cadrul IPM Căuşeni a fost înregistrată cererea de recuzare a agenţilor constatatori din cadrul IPM Căuşeni depusă de Moldovanu Vasile, iar la 03.07.2023 IPM Căuşeni a remis răspunsul nr. 14-02-300 prin care a fost respinsă cererea de recuzare.

La data de 03.07.2023 fiind citat reclamantul Moldovanu Vasile nu s-a prezentat.

Ulterior prin citaţia nr.299 din 03.07.2023 reclamantul a fost citat repetat pentru data de 17.07.2023 (citaţia fiind recepţionată la data de 07.07.2023 conform avizului de recepţie), iar la data de 17.07.2023 de către Moldovanu Vasile a fost depusă în cadrul IPM Căuşeni contestaţia împotriva ordonanţei/deciziei/hotărârii prin care a fost pornită cauza contravenţională împotriva dumnealui, prin care a solicitat anularea ordonanţei/deciziei/hotărârii prin care a fost pornită cauza contravenţională precum şi anularea citaţiei nr.299 din 03.07.2023.

În rezultat, de către IPM Căuşeni a fost emis răspunsul nr. 14-02-378 din 14.08.2023, prin care a fost informat asupra faptului că, pe marginea cazului nu a fost emisă o decizie de aplicare a sancţiunii contravenţionale, care conform art. 448 Cod Contravenţional poate fi contestată în instanţa de judecată, iar conform art. 382 alin. (1) Cod Contravenţional Citarea este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional.

În conformitate cu prevederile art. 225 alin. (2) din Codul administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Astfel, titlul III din Codul administrativ, stabilește formalitățile și procedura pentru emiterea actelor administrative, cu indicarea condițiilor de fond și formă pentru aceasta și respectiv, sancțiunea ce survine în cazul nerespectării acestora. Așa fiind, unul din elementele de bază ale actului administrativ, este motivarea, precum și obligativitatea explicării căilor de atac (art. art. 118, 120, 124 din Codul Administrativ).

Conform art. 118 Cod Administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. Această definiție impune expres necesitatea motivării actului administrativ, indiferent de norma în baza căreia se emite acesta, fără să implice careva elemente de interpretare.

Prin urmare, instanța conchide că răspunsul autorității publice pîrîte nr. 14-02-378 din 14.08.2023 în prezenta speță este legal în fond, emis cu respectarea condițiilor de legalitate/valabilitate stabilite de lege, fiind motivat și conținând informații obligatorii impuse de lege, iar temeiurile invocate de către reclamant întru actului contestat, nu atinge nivelul minim pentru a fi considerate de către instanța de judecată ca temeiuri suficiente pentru anularea actului administrativ contestat în prezenta speță.

Respectiv, nici unul din temeiurile invocate de reclamantă întru anularea actului administrativ contestat, nu atinge nivelul minim pentru a putea fi reținut ca temei de anulabilitate sau de nulitate a actului administrativ individual defavorabil, or, actul administrativ contestat este emis conform legii, cu respectarea procedurii stabilite și de către organul competent.

Potrivit ***art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ***, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

În lumina celor menționate, instanța consideră că argumentele invocate în suportul acțiunii nu sunt susceptibile să determine anularea răspunsului nr. 14-02-378 din 14.08.2023. Or, de către autoritatea publică pîrîtă a fost respectată procedura de emitere a actului administrativ care fiind emis în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței, instanța nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea actelor administrative individuale defavorabile emise în privința reclamantului, legalitatea acestuia nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată, or, contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității și al egalității de tratament ceea ce denotă că temei de admitere a acțiunii reclamantului nu există.

Referitor la pretenția reclamantului privind încasarea prejudiciului moral, instanța o consideră neîntemeiată și pasibilă de respingere din următoarele considerente.

Astfel, la examinarea cerinței privind compensarea prejudiciului moral instanța conchide că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Prin prisma art. 2036 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Instanța reţine că, obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral o exercită partea vătămată, de aceea în cerere despre compensarea prejudiciului moral trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza a căror acţiuni (inacţiuni) i-au fost cauzate suferinţele morale (psihice) sau fizice, prin care se manifestă acestea.

Astfel la determinarea mărimii compensaţiei pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în consideraţie atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferinţelor psihice sau fizice părţii vătămate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt.

Prin urmare raportînd norma indicată supra și ținînd cont de faptul că reclamantul nu a probat cauzarea din partea pîrîtului a unor suferințe psihice sau lezarea unor alte

drepturi nepatrimoniale ce urmează a fi compensate în bani, instanța va respinge pretenția reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată.

Totodată conform art. 93 alin. (1) Cod Administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

În lumina celor menționate, instanța conchide că pretențiile deferite judecății sunt neîntemeiate.

În rezultat, instanța va respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Moldovan Vasile împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, privind anularea răspunsului nr. 14-02-378 din 14.08.2023, repararea prejudiciului moral în mărime de ***** lei.

conform art. art. 224, 225 din Codul Administrativ nr. 116 din 19.07.2018 (în vigoare din 01.04.2019), instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de către Moldovan Vasile împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, privind anularea răspunsului nr. 14-02-378 din 14.08.2023, repararea prejudiciului moral în mărime de ***** lei, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărîrea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul Cazacu Grigorii